

Dosarul nr. 3ra-135/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: V.Chiseliță)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: Gr.Dașchevici, A.Bostan, M.Guzun)

Î N C H E I E R E

27 ianuarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursurilor depuse de Întreprinderea cu Capital Străin I.F. US „Real Estate International” Societate cu Răspundere Limitată reprezentată de avocatul Iulian Rusanovschi și de către Consiliul și Primăria municipiului Chișinău,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului municipal Chișinău și a Primăriei municipiului Chișinău, terți Întreprinderea cu Capital Străin I.F. US „Real Estate International” Societate cu Răspundere Limitată, Agenția Proprietății Publice, privind contestarea actului administrativ și a actului juridic,

împotriva deciziei din 4 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Consiliul municipal Chișinău și Primăria municipiului Chișinău și a fost menținută hotărârea din 26 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La data de 15 martie 2018 Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus în Judecătoria Chișinău, sediul Centru cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Consiliului municipal Chișinău și a Primăriei municipiului Chișinău, intervenient accesoriu Întreprinderea cu Capital Străin I.F. US „Real Estate International” Societate cu Răspundere Limitată (în continuare ÎCS I.F. US „Real Estate International” SRL) privind contestarea actului administrativ și a actului juridic.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că la data de 22 decembrie 2017, Consiliul municipal Chișinău a adoptat decizia nr. 15/22-3 „Cu privire la operarea unor modificări în hotarele terenului cu numărul cadastral xxxx, proprietate privată a ÎCS I.F. US „Real Estate International” SRL din str. București 66”, prin care au fost modificate hotarele terenului enunțat conform planului anexat și a fost dispusă înstrăinarea acestuia cu încheierea contractului de vânzare-cumpărare cu Primăria municipiului Chișinău.

Ca urmare, în vederea executării decizii enunțate, la data de 16 ianuarie 2018, Primăria mun. Chișinău a încheiat cu ÎCS I.F. US „Real Estate International” SRL contractul de vânzare-cumpărare nr. 148.

A invocat reclamantul că prin prisma art. 64 din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală și a Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 845 din 18 decembrie 2009, a efectuat controlul de legalitate al actului administrativ sus-indicat și a constatat că acesta a fost adoptat contrar prevederilor legislației, motiv pentru care a înaintat la data de 2 februarie 2018 în adresa Consiliului municipal Chișinău notificarea nr. 1304/OT4-115, solicitând abrogarea actului administrativ vizat, invocând că la momentul efectuării controlului de legalitate a actului administrativ, terenul vizat deja a fost format ca bun imobil separat și înregistrat în Registrul bunurilor imobile, iar în conformitate cu art.14 alin.(2) lit. c), lit. d) din Legea privind administrația publică locală, consiliul local decide darea în administrare, concesionarea, darea în arendă ori în locațiune a bunurilor domeniului public al satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, precum și a serviciilor publice de interes local, în condițiile legii; decide vânzarea, privatizarea, concesionarea sau darea în arendă ori în locațiune a bunurilor domeniului privat al satului (comunei), orașului (municipiului), după caz în condițiile legii.

În opinia sa, lotul de pământ, cu suprafața de 0,0375 ha, poate fi format ca bun imobil separat, deoarece întrunește condițiile principale de formare a bunurilor imobile, prevăzute la art. 7 din Legea nr. 354 din 28 octombrie 2004 cu privire la formarea bunurilor imobile.

Respectiv, în conformitate cu prevederile art. 77 alin. (2), alin. (3), alin. (5) din Legea privind administrația publică locală, bunurile domeniului public al unității administrativ-teritoriale pot fi date în administrare întreprinderilor municipale și instituțiilor publice, concesionate, date în arendă ori în locațiune, după caz, în temeiul deciziei consiliului local sau raional, în condițiile legii. Bunurile domeniului privat al unității administrativ-teritoriale pot fi înstrăinate, date în administrare, în arendă ori locațiune, în condițiile legii. Înstrăinarea, concesionarea, dare în arendă ori în locațiune a bunurilor proprietate a unității administrativ-teritoriale se fac prin licitație publică, organizată în condițiile legii.

La rândul său, Regulamentul privind licitațiile cu strigare și cu reducere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.136 din 10 februarie 2009, prevede că organizarea și desfășurarea licitației este condiționată de prioritatea prețului maxim propus, totodată organizarea licitației publice presupune liberul acces și egalitatea tuturor doritorilor de a obține dreptul la arendarea bunurilor proprietate publică a unității administrativ-teritoriale, cerință ce nu a fost respectată de către administrația publică locală, motiv pentru care decizia nr. 15/22-3 din 22 decembrie 2017 a Consiliului municipal Chișinău urmează a fi anulată.

Totodată, anularea actului administrativ atrage după sine și anularea actului juridic subsecvent, în speță contractul de vânzare nr. 148 din 16 ianuarie 2018 încheiat între Primăria municipiului Chișinău și ÎCS I.F. US „Real Estate International” SRL.

Pe parcursul examinării cauzei, la data de 10 octombrie 2018, reclamantul a formulat o cerere de concretizare a acțiunii, în motivarea căreia a indicat că, în corespundere cu art. 4 alin. (9) al Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr. 1308-XIII din 25 iulie 1997, vânzarea-cumpărarea terenurilor proprietate publică utilizate în procesul tehnologic, aferente obiectivelor privatizate sau supuse privatizării, aferente obiectivelor private, precum și celor aferente construcțiilor nefinalizate, se efectuează la prețul normativ al pământului. Terenul care, după parametri și amplasare, nu poate fi format ca bun imobil de sine stătător se vinde prin concurs sau la licitație deținătorilor de terenuri adiacente. În cazul în care există un singur deținător de teren adiacent, vânzarea-cumpărarea terenului care nu poate fi format ca bun imobil de sine stătător se efectuează la prețul normativ al pământului. Această prevedere se aplică și relațiilor de arendă a unor astfel de terenuri. Celelalte terenuri se vând prin concurs sau la licitație, cu excepțiile prevăzute de lege. Conform studiului de prefezabilitate, elaborat la data de 3 mai 2018, terenul cu suprafața 0,0375 ha, vizat în decizia contestată, nu poate fi format ca bun imobil separat și urmează a fi înstrăinat în conformitate cu prevederile legale la preț normativ fără petrecerea licitației. Totodată, în urma analizei studiului prezentat se constată că terenul înstrăinat prin decizia contestată face parte din terenul xxxx care, conform bazei de date a ÎS „Cadastru”, este înregistrat cu drept de proprietate după Republica Moldova.

Conform pct. 6 din Regulamentul cu privire la vânzarea-cumpărarea și locațiunea/arenda terenurilor aferente, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1428 din 16.12.2008, autoritatea abilitată cu administrarea terenurilor proprietate publică a statului, aferente bunurilor imobile proprietate privată, darea lor în locațiune/arendă, inclusiv vânzarea acestora, este Agenția Proprietății Publice.

Din aceste considerente, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus prezenta acțiune, solicitând în urma concretizării acțiunii anularea deciziei nr. 15/22-3 din 22 decembrie 2017 a Consiliului municipal Chișinău și a contractului de vânzare-cumpărare nr.148 din 16 ianuarie 2018 încheiat între Primăria municipiului Chișinău și ÎCS I.F. US „Real Estate International” SRL.

Prin încheierea protocolară din 10 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă cererea reclamantului Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat privind intervenirea în proces în calitate de intervenient accesoriu a Agenția Proprietății Publice.

Prin încheierea din 3 aprilie 2019, Judecătoria Chișinău, sediul Centru și-a declinat competența de la examinarea prezentei cauze de contencios administrativ în favoarea judecătorului specializat în materie de contencios administrativ al Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Prin hotărârea din 26 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a fost admisă integral, fiind anulată decizia nr. 15/22-3 din 22 decembrie 2017 a Consiliului municipal Chișinău despre operarea unor modificări în hotarele terenului cu numărul cadastral xxxx, proprietate privată a ÎCS I.F. US „Real Estate International” SRL, din str. București, 66 și contractul de vânzare-cumpărare a terenului încheiat la 16 ianuarie 2018 între Primăria municipiului Chișinău și ÎCS I.F. US „Real Estate International” SRL.

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la data de 3 ianuarie 2020, Consiliul municipal Chișinău și Primăria municipiului Chișinău a contestat-o cu apel nemotivat, care ulterior la data de 10 martie 2020 a fost completat cu motivare, solicitând casarea hotărârii din 26 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca fiind neîntemeiată.

Ulterior, la data de 17 ianuarie 2020, ÎCS I.F. US „Real Estate International” SRL a depus apel împotriva hotărârii din 26 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca fiind neîntemeiată, iar prin încheierea irevocabilă din 24 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, apelul enunțat a fost declarat inadmisibil în temeiul art. 236 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, pe motiv că motivarea apelului nu a fost depusă.

Prin decizia din 4 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Consiliul municipal Chișinău și Primăria municipiului Chișinău și a fost menținută hotărârea din 26 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a reținut că din conținutul legislației în vigoare, se deduce că un teren poate fi vândut fără desfășurarea licitației doar în cazul întrunirii cumulative a următoarelor condiții: 1) terenul nu poate fi format ca bun imobil de sine stătător; 2) există un singur deținător de teren adiacent.

În speță, Colegiul a reținut terenul cu numărul cadastral xxxx (din contul căruia au fost extinse hotărele terenului cu numărul cadastral xxxx) deja a fost format ca bun imobil de sine stătător, fiind înregistrat în Registrul bunurilor imobile, iar terenul cu numărul cadastral xxxx a făcut obiectul unui contract de arendă funciară.

Prin urmare, exigențele art. 4 alin. (9) din Legea nr. 1308 din 25 iulie 1997 nu sunt întrunite, or terenul a fost format ca bun imobil de sine stătător, deci putea fi vândut numai prin concurs sau la licitație, cerință ce nu a fost respectată de către administrația publică locală.

Totodată, Colegiul a constatat că terenul cu numărul cadastral xxxx este fără construcții, este traversat de rețeaua de gaze și rețeaua electrică, fiind amplasat adiacent unor bunuri proprietate publică a statului (construcții de cultură și agreement, clădire administrativă) și a bunului proprietate privată al tertului ÎCS I.F. US „Real Estate International” SRL.

La fel, după cum a reținut și prima instanță, conform planului anexat la decizia contestată, studiului de prefezabilitate elaborat de ÎMP „Chișinăuproiect” și a extrasului din portalul informațional al Agenției Servicii Publice, se atestă că sunt întrunite condițiile pentru existența acestui teren ca bun imobil separat, inclusiv corespunde destinației inițiale și va putea fi utilizat constant acestei destinații, fiind asigurat cu drum de acces. Deci, reieșind din poziționarea și parametrii lotului, luând în considerație amplasarea acestuia la intersecția căilor de comunicație, instanța de fond just a constatat că terenul înstrăinat poate fi format și există ca bun imobil separat.

În cumul celor relatate, instanța de apel a conchis că actul administrativ contestat nu a fost emis în condiții legale, motiv pentru care instanța de fond corect l-a anulat, deoarece nu au fost respectate cerințele legale ce impun obligația

înstrăinării la licitație a bunurilor aflate în proprietatea autorităților publice locale. Pe cale de consecință, a fost considerată întemeiată și soluția primei instanțe în partea anulării contractului de vânzare-cumpărare, ca fiind un act juridic subsecvent actului administrativ anulat.

În opoziție, apelanții nu au prezentat argumente verosimile și admisibile în combaterea soluției adoptate de prima instanță. Astfel, în lipsa unor argumente coerente și convingătoare, precum și a unui suport probator de natură să răstoarne soluția adoptată pe caz, Colegiul a concluzionat că instanța de fond a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei și a aplicat corect normele de drept material și procedural, hotărârea fiind legală și întemeiată.

Nefiind de acord cu decizia din 4 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și cu hotărârea din 26 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, la data de 10 noiembrie 2020 ÎCS I.F. US „Real Estate International” SRL reprezentată de avocatul Iulian Rusanovschi și la data de 2 decembrie 2020 Consiliul și Primăria municipiului Chișinău, le-au contestat cu recursuri nemotivate separate, care ulterior la data de 15 decembrie 2020 și, respectiv la data de 11 ianuarie 2021 au fost completate cu motivarea acestora, ÎCS I.F. US „Real Estate International” SRL solicitând în urma depunerii recursului suplimentar din 20 ianuarie 2021, admiterea acestuia, casarea actelor judecătorești enunțate cu restituirea cauzei la rejudecare, pe când Consiliul și Primăria municipiului Chișinău au solicitat admiterea recursului, casarea actelor judecătorești ce constituie obiectul prezentului recurs cu pronunțarea unei hotărâri noi, de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

Având în vedere că prin încheierea irevocabilă din 24 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău apelul depus de ÎCS I.F. US „Real Estate International” SRL împotriva hotărârii din 26 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani a fost declarat inadmisibil în temeiul art. 236 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, pe motiv că motivarea apelului nu a fost depusă, Colegiul nu se va expune asupra conținutului și depunerii cererii de recurs enunțate ci doar asupra recursului depus de Consiliul și Primăria municipiului Chișinău.

În motivarea recursului Consiliul și Primăria municipiului Chișinău au indicat motivele de drept și de fapt invocate în referința asupra cererii de chemare în judecată și a cererii de apel motivate, suplimentar invocându-se că soluția adoptată de instanțele de judecată este neîntemeiată, rezultată din interpretarea în mod eronat a legii materiale aplicabile la caz.

Au menționat că legislatorul a reglementat o condiție esențială înaintării acțiunii, și anume să existe lezarea pretinsului drept și acțiunea înaintată să fie probată. Conform Legii contenciosului administrativ și Codului civil în redacția anului 2003, în vigoare la data emiterii actului administrativ individual, pentru a invoca pretenții de contencios administrativ este necesar ca reclamantul să demonstreze încălcarea dreptului material. În speță, o asemenea dovadă lipsește și nici nu poate să existe, or Consiliul municipal Chișinău a adoptat actul administrativ în strictă conformitate cu prevederile legale.

Este de menționat că, la baza emiterii actului administrativ contestat au stat actele prezentate de către ÎCS I.F. US „Real Estate International” SRL, avizul urbanistic emis de către Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare, extrasul din Registrul bunurilor imobile cu nr. cadastral xxxx, planul urbanistic de

detaliu elaborat de către SRL „Cazacu”, raportul de evaluare din 12.11.2016, Regulamentul privind gestionarea resurselor funciare municipale, aprobat prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 3/23 din 02.04.2013, în temeiul art. 41, art. 42 și art. 46 din Codul funciar, art. 911- 922 din Codul civil, prevederile art. 4 alin. (9) din Legea nr. 1308-XIII din 25.07.97 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, art. 9 (2) lit. h) din Legea nr. 121 din 04.05.2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice, art. 14 (2) lit. b) - lit. e), art. 19 (4) și art. 77 alin. 3) din Legea nr. 436-XVI din 28.12.2006 privind administrația publică locală. Cadrul legal indicat reglementează expres dreptul Consiliului municipal Chișinău, ca proprietar al terenului cu nr. cadastral 0100520075, cu suprafața de 0,0375 (teren comasat cu terenul cu nr. cadastral 0100520178) ha din str. București, 66, mun. Chișinău, de a determina și repartiza terenul conform legislației în vigoare.

Au specificat că terenul cu nr. cadastral xxxx (proprietate a terțului) a obținut o nouă suprafață în urma comasării cu terenul cu nr. cadastral xxxx, cu suprafața de 0,0375 ha (proprietate municipală), fiind modificat planul cadastral și formarea unei suprafețe noi de 0,1095 ha. Totodată, terenul cu nr. cadastral xxxx cu suprafața de 0,0375 ha (proprietate municipală), potrivit deciziei CMC nr. 29/20-34 din 23.09.2005 „Cu privire la darea în arendă a unui lot de pământ din str. București dnei Inesa Vieru”, a fost dat în arendă provizoriu, pe un termen de cinci ani, suplimentar terenului proprietate privată, pentru organizarea unei parcări auto. Întru executarea deciziei menționate, a fost încheiat contractul de arendă funciară nr. 4487/2005. Potrivit evidenței datelor cadastrale, dna Inesa Vieru este una din foștii proprietari ai bunului imobil cu nr. cadastral xxxx. Cumulând cele sus-relatate, a remarcat că proprietarii terenului cu nr. cadastral xxxx au avut relații funciare asupra terenului nr. cadastral xxxx cu suprafața de 0,0375 ha și, drept urmare, vine justificarea majorării suprafeței de teren cu nr. cadastral xxxx, care a apărut în urma comasării acestor două terenuri și nicidecum din contul sechestrării din terenul cu nr. cadastral 0100520181 cu suprafața de 0,4999 ha, teren înregistrat în Registrul bunurilor imobile după Republica Moldova, precum susține reclamantul în cererea suplimentară de concretizare a cerințelor, cât și reprezentantul Agenției Proprietății Publice în referința depusă. Terenul cu nr. cadastral xxxx cu suprafața de 0,4999 ha, proprietate a statului, este autentificat prin titlul deținătorului de teren nr. xxxx din 30.03.2009, modificări asupra terenului nu au fost efectuate, acesta este îngrădit cu gard capital.

Prin urmare, atât reclamantul cât și terțul Agenția Proprietății Publice dau o apreciere total greșită studiului de prefezabilitate, elaborat la 3 mai 2018, în partea unde interpretează că terenul înstrăinat prin decizia contestată face parte din terenul cu nr. cadastral xxxx care, conform bazei de date a ÎS „Cadastru” este înregistrat cu drept de proprietate după Republica Moldova. Pozițiile 2 și 3 de la pagina 6 din studiul de prefezabilitate arată terenurile cu nr. cadastrale xxxx și xxxx, învecinate cu terenul nr. cadastral xxxx din poziția 1, asupra căruia a fost comandat studiu și nicidecum că asupra terenurilor date s-ar fi efectuat careva modificări prin comasare, modificare, excludere etc.

Au mai invocat că, în conformitate cu prevederile art. 42 din Codul funciar, prevederile art. 8 din Legea nr. 523-XIV din 16 iulie 1999 cu privire la proprietatea publică a unităților administrații v-teritoriale, terenurile din intravilanul municipiului

constituie proprietate municipală și doar Consiliile locale sunt în drept să-l gestioneze, în condițiile legii, motiv pentru care a solicitat admiterea recursului în sensul declarat.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, care în conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu art. 244 alin.(1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs. Potrivit art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că decizia instanței de apel a fost adoptată la data de 4 noiembrie 2020 (vol.II,f.d.47), dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurenți la dosar lipsesc. Astfel, atât recursul depus la data de 2 decembrie 2020 (vol.II,f.d.61) cât și motivarea acestuia depusă la data de 11 ianuarie 2021 (vol.II,f.d.72-77) de Consiliul și Primăria municipiului Chișinău sunt în termen.

Examinând admisibilitatea recursurilor depuse de ÎCS I.F. US „Real Estate International” SRL reprezentată de avocatul Iulian Rusanovschi și de către Consiliul și Primăria municipiului Chișinău, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție le consideră inadmisibile.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

Cu referire la recursul depus de ÎCS I.F. US „Real Estate International” SRL reprezentată de avocatul Iulian Rusanovschi, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține prevederile art. 246 alin. (1) și (2) din Cod administrativ, conform cărora Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când: a) decizia instanței de apel nu poate fi contestată cu recurs; b) recursul este depus în mod repetat; c) recursul este depus de o persoană neîmputernicită; d) recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1); e) motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2); f) cererea de recurs nu corespunde cerințelor stabilite la art. 244 alin. (2), art. 233

alin. (1) și (2) și art. 234 alin. (2) și recurentul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de Curtea Supremă de Justiție.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că legiuitorul prin expresia „în special” din conținutul normei art. 246 alin. (2) din Codul administrativ, a indicat că temeiurile de inadmisibilitate stipulate nu poartă un caracter exhaustiv, respectiv în alte cazuri prevăzute de lege, pot fi reglementate și alte temeuri care necesită a fi verificate atât la etapa examinării admisibilității cererii de recurs cât și la etapa examinării nemijlocită a cererii de recurs.

În această ordine de idei, Colegiul reține prin prisma art. 231 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile judecătoriale adoptate în contenciosul administrativ pot fi contestate cu apel.

Așadar, hotărârea din 26 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost atacată cu apel nemotivat de ÎCS I.F. US „Real Estate International” SRL la data de 17 ianuarie 2020, însă prin încheierea irevocabilă din 24 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, apelul enunțat a fost declarat inadmisibil în temeiul art. 236 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, pe motiv că motivarea apelului nu a fost depusă.

Astfel, din materialele cauzei rezultă că ÎCS I.F. US „Real Estate International” SRL nu a folosit calea de atac apelul împotriva hotărârii primei instanțe și prin lege nu este în drept să atace cu recurs decizia instanței de apel.

În acest context, Colegiul conchide că ÎCS I.F. US „Real Estate International” SRL reprezentată de avocatul Iulian Rusanovschi, contrar prevederilor art. 231 alin. (1) Cod administrativ, a depus recurs fără a folosi calea de atac, ceea ce este inadmisibil din moment ce legea prevede această cale de atac. Aceasta deoarece nu pot fi atacate cu recurs hotărârile în a căror privință participanții la proces nu au folosit calea apelului prevăzută de lege.

Colegiul reține că există situații când persoana care nu a folosit calea apelului poate ataca cu recurs decizia instanței de apel, însă doar în partea care se referă la înrăutățirea situației prin decizia adoptată, condiție ce nu se atestă la caz.

Pe cale de consecință, Colegiul ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de ÎCS I.F. US „Real Estate International” SRL reprezentată de avocatul Iulian Rusanovschi sub aspectele sus-enunțate.

Cu referire la recursul depus de Consiliul și Primăria municipiului Chișinău, Colegiul reține prevederile art. 246 alin. (1) Cod administrativ, potrivit cărora Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de

Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios

administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Consiliul și Primăria municipiului Chișinău.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție dispune:

Recursurile depuse de Întreprinderea cu Capital Străin I.F. US „Real Estate International” Societate cu Răspundere Limitată reprezentată de avocatul Iulian Rusanovschi și de către Consiliul și Primăria municipiului Chișinău, se declară inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Maria Ghervas